

Raadsvoorstel

Onderwerp: Visie en uitvoeringsplan recreatie en toerisme
Datum: 29 september 2021
Agendapunt: 4
Behandeling: Ter bespreking in raadsoverleg
Portefeuille-
houder(s): Wethouder T. De Vries
Steller: Marije Streefkerk m.streefkerk@hethogeland.nl
Zaaknummer: Z.HHL.035482

1. Samenvatting

Toerisme & recreatie is een groeisector en draagt bij aan de leefbaarheid en brede welvaart in ons gebied. Om de sector komende jaren op een gepaste manier door te ontwikkelen is het hebben van een gezamenlijke, actuele en gedragen visie van groot belang.

Ambitie:

De sector ontwikkelt zich komende jaren op een manier die past bij de gemeente en haar inwoners. Door ondernemers met al hun creativiteit, innovatiekracht en lokale binding te laten ondernemen, versterken we ons aanbod en verbinden we (bestaande) aanbieders met elkaar. Zo trekken we meer bezoekers, genereren we meer bestedingen en vergroten we de werkgelegenheid in de sector. Minstens zo belangrijk vinden we de sociaal-maatschappelijke impact van de sector. Daarom willen we iedereen (inwoners en ondernemers) laten meeprofiteren en zetten we toerisme en recreatie in om onze gemeente leefbaar en levendig te houden en de trots van eigen inwoners te vergroten.

Bij deze ambitie horen de volgende uitgangspunten:

- Vanuit eigen kracht en identiteit ontwikkelen.
- Versterken (bestaand) aanbod en groeien in het aantal bezoekers.
- Beleef Het Hogeland te voet, per fiets of op het water.
- Bezoekers langer in de gemeente houden en meer laten besteden.
- Iedereen profiteert van toerisme en recreatie.
- Werken aan een duurzame sector.

Samen met de sector, en met input van inwoners van Het Hogeland, is gesproken over gewenste strategielijnen die helpen bij het gericht tot uitvoering brengen van de visie. Er is gekozen voor de volgende vier strategielijnen waaraan actiepunten zijn gekoppeld:

1. Vitale en verrassende dorpen
2. Erfgoed en landschap tot leven brengen
3. Water, Lauwersmeer en Waddenzee
4. Verzilveren onderlinge samenwerking en spreiding

2. Gevraagd of voorgesteld besluit

1. De Visie en uitvoeringsplan recreatie en toerisme Het Hogeland 2030 vast te stellen.

3. Inleiding

3.1 Aanleiding

De gemeente Het Hogeland heeft ambitie als het gaat om toerisme en recreatie. Toerisme is onderdeel van één van de sleutelopgaven voor de groei en bloei van Het Hogeland in sociaal, cultureel, economisch en ruimtelijk opzicht. Deze (groei)sector zorgt niet alleen voor inkomsten en werkgelegenheid in de sector zelf, maar ook in aanverwante sectoren. Zo draagt toerisme en recreatie bij aan de leefbaarheid en brede welvaart in ons gebied.

In het collegeprogramma is onder andere als doel opgenomen: één toeristische organisatie voor en door ondernemers. Inmiddels werkt Stichting Promotie Waddenland voor de hele gemeente Het Hogeland. Daarnaast is het hebben van een gezamenlijke, actuele en gedragen visie van groot belang om de sector komende jaren op een gepaste manier door te ontwikkelen. Eén waarin richting wordt bepaald en duidelijke ambities staan benoemd voor de komende jaren.

Bijgevoegde visie is samen met de ondernemers en diverse stakeholders uit de sector tot stand gekomen (zie hoofdstuk 1.2 van de bijgevoegde visie) en samen willen we de kansen die er liggen verzilveren.

3.2 Bevoegdheid raad

De gemeenteraad stelt de hoofddoelen van beleid vast in visiedocumenten, beleidsnota's en de budgetcyclus.

3.3 Wettelijk of beleidskader

- Visiedocument "Ruimte"
- Collegeprogramma "Doar gruit en bluit!"

3.4 Historische context

De aanwezige stukken uit de voormalige gemeenten en rondom de herindeling op gebied van recreatie en toerisme zijn betrokken bij de ontwikkeling van deze visie.

4. Beoogd resultaat (of effect)

We willen werken aan een duurzame en toekomstbestendige toeristische sector die bijdraagt aan de leefbaarheid van Het Hogeland. Om de sector komende jaren (op een gepaste manier) door te ontwikkelen is het hebben van een gezamenlijke, actuele en gedragen visie van groot belang.

Met het vaststellen van deze visie en het uitvoeringsplan wordt de richting bepaald en ambitie uitgesproken. In het uitvoeringsplan is aangegeven hoe we dit willen bereiken en wie welke rol en taak heeft.

5. Toelichting

5.1 Argumenten/motivering

1 De toeristische sector is van groot belang

De toeristisch-recreatieve sector is van groot belang voor de Hogelandster economie. Toeristische bestedingen leiden tot werkgelegenheid. De sector draagt voor 6,6 % bij aan de totale werkgelegenheid in Het Hogeland (bron LISA 2019).

2 De toeristische sector heeft perspectief

In de visie zijn in hoofdstuk 3 de trends & ontwikkelingen opgenomen. Onder andere:

- Het platteland is in trek (door corona, en de klimaatverandering, is de bereidheid van Nederlanders om in eigen land op vakantie te gaan enorm gegroeid)
- Toename van vakanties (ondanks COVID is de prognose dat het aantal internationale toeristen naar Nederland toeneemt (+ 50% in 2030)
- Koopkrachtige en actieve senioren (65+ers zijn in toenemende mate actief, vitaal, mobiel en hebben veel vrije tijd en koopkracht).

3 De toeristische sector biedt volop kansen

De toename van het aantal toeristen is een kans voor de vrijetijdseconomie

- Meer bezoekers
- Meer uitgaven
- Stimulans voor ondernemerschap
- Groei werkgelegenheid

Maar ook een kans voor de leefbaarheid in krimpgebieden

- In stand houden voorzieningen (winkels, horeca, cultureel aanbod)
- Trots van de eigen inwoners

Het ontwikkelen van de toeristisch recreatieve sector komt niet enkel de sector zelf ten goede. Door cross overs biedt dit ook kansen voor andere sectoren (zowel in het buitengebied als in de centrumgebieden). Daarnaast draagt toerisme en recreatie bij aan een aantrekkelijk woon-, leef- en vestigingsklimaat.

Wij zijn ervan overtuigd dat onze gemeente - nu meer dan ooit - kan voorzien in behoeften van bezoekers en zien dit als kansrijke sector. Toerisme heet niet voor niets ook wel vrijetijdseconomie, de potentie daarvan kunnen we goed gebruiken.

4 Kansen verzilveren met een passende ambitie

Zoals hierboven aangegeven is de toeristische sector van belang en kansrijk. We willen, samen met de sector, de kansen verzilveren. Hierbij hoort een passende ambitie:

“De sector ontwikkelt zich komende jaren op een manier die past bij de gemeente en haar inwoners. Door ondernemers met al hun creativiteit, innovatiekracht en lokale binding te laten ondernemen, versterken we ons aanbod en verbinden we (bestaande) aanbieders met elkaar. Zo trekken we meer bezoekers, genereren we meer bestedingen en vergroten we de werkgelegenheid in de sector. Minstens zo belangrijk vinden we de sociaal maatschappelijke impact van de sector. Daarom willen we iedereen (inwoners en ondernemers) laten meeprofiteren en zetten we toerisme en recreatie in om onze gemeente leefbaar en levendig te houden en de trots van eigen inwoners te vergroten”.

Bij de gestelde ambitie horen de volgende uitgangspunten:

- Vanuit eigen kracht en identiteit ontwikkelen.
- Versterken (bestaand) aanbod en groeien in het aantal bezoekers.
- Beleef Het Hogeland te voet, per fiets of op het water.
- Bezoekers langer in de gemeente houden en meer laten besteden.
- Iedereen profiteert van toerisme en recreatie.
- Werken aan een duurzame sector.

5 Van ambitie, via strategielijnen naar uitvoeringsplan

Samen met de sector, en met input van de inwoners van Het Hogeland, is gesproken over de doelgroepen passend bij ons gebied en de gewenste strategielijnen die helpen bij het gericht tot uitvoering brengen van de visie. Er is gekozen voor de volgende vier strategielijnen:

1. Vitale en verrassende dorpen
2. Erfgoed en landschap tot leven brengen
3. Water, Lauwersmeer en Waddenzee
4. Verzilveren onderlinge samenwerking en spreiding

Het uitvoeringsplan (hoofdstuk 5 van de visie) benoemt de actielijnen en acties die nodig zijn om de strategielijnen te behalen. De actiepunten staan weergegeven per actielijn en zijn waar mogelijk voorzien van een indicatief uitvoeringstermijn en bijbehorende trekker (wie is als eerste aan zet). De doorlooptijd van het actieplan is gelijk aan die van de visie (2030), maar wordt tussentijds op meerdere momenten geëvalueerd.

6 De Visie R&T sluit aan op diverse (beleids)visies

Belangrijk is dat de visie aansluit bij en verdere invulling geeft aan nationale en regionale (beleids-) stukken zoals Perspectief 2030 Bestemming Nederland (NBTC), Waardevol Toerisme (Raad voor de leefomgeving), Bestemming Groningen 2030 (Groninger Toerisme Coöperatie) en Strategische visie vrijetijdseconomie provincie Groningen 2021-2030. Daarnaast sluit de visie aan op bestaande beleidsstukken van de gemeente Het Hogeland en (visie)documenten van organisaties die werken in de gemeente. Denk daarbij o.a. aan de Cultuurvisie, Erfgoedvisie, Scriptie Historisch Hoogland, Eén toeristische regiomarketingorganisatie in de Gemeente Het Hogeland (Waddenland), Manifest Lauwerskust en Manifest Het Hogeland.

Expliciet sluit de visie aan bij ons Lokaal programmaplan Kop op 't Hogeland, maar ook bij andere programma's van het Nationaal Programma Groningen (NPG) zoals Toukomst en het provinciaal programmaplan. Voorliggende visie vormt tot slot een bouwsteen binnen de nog op te stellen Omgevingsvisie.

Kop op 't Hogeland: Pronkjewailen op 't Hoogelaand - Beleef het Groninger Landschap

Het perspectief van Het Hogeland in 2030:

Cultuur is grotendeels de drager van de recreatie en het toerisme, oftewel de vrijetijdseconomie. Het Hogeland is bekend bij toeristen en recreanten die op zoek zijn naar verhalen en belevingen in combinatie met het kwalitatieve landschap, cultuur en cultureel erfgoed. Deze unieke combinatie is goed vindbaar én zichtbaar. De eigen inwoners profiteren hier volop van en ook zij maken er graag gebruik van. Rond deze ontwikkeling is meer bedrijvigheid ontstaan. Iedereen wordt gastvrij ontvangen en van alle benodigde informatie en verhalen voorzien.

7 Missie & visie Stichting Promotie Waddenland en Visie R&T sluiten op elkaar aan.

Marketing speelt een belangrijke rol in het aantrekken van gasten. Door passende marketing trekken we de juiste doelgroep aan en voorzien we bezoekers van informatie. Marketing is een vak apart en daarom houden we ons als gemeente niet bezig met het actief aantrekken van gasten. We bieden als gemeente de kaders, maar laten de marketing over aan de marketingpartijen. Stichting Promotie Waddenland is de toeristische organisatie van Het Hogeland en werkt nadrukkelijk samen met Visit Wadden en Marketing Groningen (zie ook bijlage 3 van de bijgevoegde visie).

De missie en visie van Stichting Promotie Waddenland en de Visie en uitvoeringsplan recreatie en toerisme Het Hogeland 2030 sluiten goed op elkaar aan.

Onder de noemer Pionieren in Het Hogeland willen we gasten de ultieme beleving bieden en als gemeente en sector doen waar we goed in zijn:

onzelf blijven ontwikkelen en Waddenland zet met het vermarkten/promoten van Het Hogeland in op Het Kleine geluk.

Missie Stichting Promotie Waddenland

De missie van Stichting Promotie Waddenland is het vermarkten van 'Het Kleine Geluk' in de gemeente Het Hogeland. Een bezoek aan- en een verblijf in de regio staat voor bezoekers gelijk aan het gevoel van een mini-sabbatical. Even je hoofd helemaal leegmaken, weg van de dagelijkse besognes. Het Kleine Geluk is de veelheid in accommodaties, musea, attracties. En grootsheid in unieke natuur, vogelrijkdom, cultuur en historie. En dat wat alle ondernemers gezamenlijk neerzetten; het menselijke aspect, gastvrijheid, ruimte en tijd.

Visie Stichting Promotie Waddenland

De nieuwe toeristische organisatie brengt toeristische ondernemers en aan toerisme gelieerde ondernemers samen om de regio van onderop op de kaart te zetten. Het aanwezige toeristische aanbod en de behoeften van deze ondernemers om hun bedrijf nog beter uit te kunnen oefenen zijn dé sleutel tot het toeristisch vermarkten van het gebied. Het Kleine Geluk vermarkten we aan de hand van drie lijnen:

- Waddenkust – poort naar Werelderfgoed Waddenzee
- Het kleine geluk
- Innovatie en ondernemerszin langer verblijf, meer bestedingen

5.2 Risico's

-

6. Financiële aspecten en wijze van dekking

In de begroting zijn reguliere jaarlijkse budgetten voor recreatie en toerisme opgenomen. Voor het overgrote deel ligt de besteding van deze budgetten vast. Onder andere voor het subsidiëren van de promotie van het gebied en deelname aan samenwerkingsverbanden zoals het Routebureau Groningen en Stuurgroep Lauwersmeer. Het overige deel kan ingezet worden als cofinanciering van projecten en subsidie voor bijvoorbeeld evenementen die het toerisme stimuleren.

Deze reguliere budgetten zijn vrij beperkt en onvoldoende voor de meeste acties zoals opgenomen in de visie. Daarom wordt waar mogelijk gebruik gemaakt van (externe) financiering vanuit programma's zoals NPG, Waddenfonds en Inspanningsverplichting Economic Board Groningen. Incidentele middelen van de gemeente of gelden van derden worden enkel ingezet indien nodig voor specifieke acties.

7. Inbreng belanghebbenden

De visie en het uitvoeringsplan zijn het resultaat van diverse sessies en gesprekken met belanghebbenden over de identiteit, ambities, opgaven en acties voor komende jaren. In hoofdstuk 1.2 van de visie vindt u een uitgebreide omschrijving.

Onder andere hebben we inwoners gevraagd een enquête in te vullen en er heeft een brede werksessie met de toeristische ondernemers en stakeholders uit de sector plaatsgevonden.

Alle raadsleden zijn ook voor deze sessie uitgenodigd. Tijdens het ontwikkeltraject van de visie zijn een aantal bijeenkomsten geweest met Stichting Promotie Waddenland.

8. Vervolgtraject

8.1 Uitvoering

Samen met de sector is een aantal strategielijnen en actiepunten opgesteld. Om deze te realiseren, is het noodzakelijk dat de gemeente een faciliterende en stimulerende rol speelt. Daarnaast is voor sommige acties een uitvoerende rol noodzakelijk. Het is van belang dat de gemeente voldoende tijd en middelen inzet om:

- de sector te verbinden

- regionale acties op lokaal niveau uit te rollen
- lokale initiatieven aan te laten sluiten bij regionale initiatieven
- aansluiting houdt met andere gemeenten en provinciale ontwikkelingen en betrokken organisaties.

Dit alles vraagt om voldoende capaciteit en budget.

Concreet is het van belang om werkgroepen te formuleren die gericht aan de slag gaan met een bepaald actiepunt. Een werkgroep bestaat uit diverse stakeholders en kan breder zijn dan Stichting Promotie Waddenland en/of gemeente. De trekker(s) die per actiepunt benoemd staan, zijn immers niet de enige die een actie oppakken. Door ondernemers te bundelen in een werkgroep blijven zij langdurig betrokken bij de uitvoering van het actieprogramma en is de kans groot dat er gezamenlijk nieuwe initiatieven en samenwerkingsverbanden ontstaan.

Belangrijk is dat de initiatieven uit de markt komen. Zoals aangegeven heeft de gemeente waar mogelijk een stimulerende en faciliterende rol. De gemeente en Stichting Promotie Waddenland waarborgen samen de voortgang (van de werkgroepen en actiepunten).

8.2 Tijdspad

In het uitvoeringsplan staat achter de actiepunten een indicatieve uitvoeringstermijn genoemd. De doorlooptijd van het uitvoeringsplan is gelijk aan die van de visie (2030), maar wordt tussentijds op meerdere momenten geëvalueerd.

8.3 Communicatie

Na het raadsbesluit zullen:

- Stichting Promotie Waddenland, de deelnemers van de bijeenkomst op 7 april en de contactpersonen van collega overheden worden geïnformeerd over het raadsbesluit en het vervolg voor het uitvoeringsplan.
- Inwoners worden geïnformeerd over het raadsbesluit via een persbericht en social media.

8.4 Evaluatie

De energie die is gestoken in deze visie houden we graag vast. Successen moeten met de sector worden gedeeld en “opgaven” moeten gezamenlijk worden aangepakt. We zien het uitvoeringsplan daarom als een dynamisch (groei)document voor de komende tien jaar. Samen met Stichting Promotie Waddenland gaan we de voortgang van het uitvoeringsplan monitoren. Aan welke actiepunten is gewerkt de afgelopen twee jaar, wat is de stand van zaken/voortgang. Daarnaast wordt vooruitgekeken, een concretisering van de actiepunten voor komende twee jaar. Deze monitoring zal vastgesteld worden door het college en ter informatie aan de raad worden gezonden.

Bijlage(n):

1. (concept)Raadsbesluit
2. Visie en uitvoeringsplan recreatie en toerisme Het Hogeland 2030

Achterliggende documenten:

-

Winsum, 31 augustus 2021

Burgemeester en wethouders van de gemeente Het Hogeland,

Gemeentesecretaris,

Burgemeester,

Paul van Vilsteren

Henk Jan Bolding